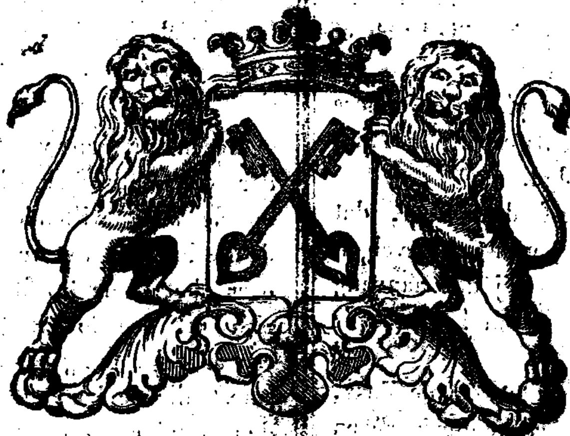
1852. N°. 109.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 10 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 September.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan Mr. C. W. Hubrecht als 1sten Luitenant bij de dienstdoende Schutterij alhier, en benoemd tot 1sten Luitenant H. N. van Haansbergen, thans 2de Luitenant en tot 2de Luitenants Mr. C. Cock, Mr. A. J. Hoekwater en H. P. J. van Wensen, thans schutters.

— Ll. Zaturdag had de openbare Promotie en Prijsuitdeeling onder de Leerlingen van het Stedelijk Gymnasium plaats in de Stads-Gehoorzaal. De plegtigheid werd geopend door den Rector Dr. W. H. D. Suringar, die een Verslag voorlas aangaande den Staat van het Gymnasium in den afgeloopen cursus, waarin hij, als uitkomst der in Julij gehoudene Examina, mededeelde welke leerlingen tot hoogere Klassen bevorderd waren en nu Prijzen zouden ontvangen.

Bij de uitreiking dezer prijzen werd door den primus van iedere klasse eene Gratiarum actio gereciteerd, en wel:

in de 1e klasse door A. M. Venker, in de Hollandsche taal.
» » 2e » Afd. *a.* » W. H. D. Suringar, » » Hoogduitsche »
» » 2e » Afd. *b.* » D. C. J. A. Ponse, » » Fransche »
» » 3e » Afd. *a.* » A. Kuyper, » » Engelsche »
» » 5e » » L. de Hartog, » » Latijnsche »

In de 6e klasse was door HH. Curatoren aan de leerlingen F. J. P. de Sain, P. Hoogvliet en J. Bake, die met J. Rutgers eervol ontslagen werden na den ganschen cursus volbragt te hebben, toegestaan afscheid van het Gymnasium te mogen nemen met het houden eener *Oratiuncula* over het een of ander letterkundig onderwerp.

De leerling Bake deelde in eene korte Latijnsche toespraak mede, dat hij voornemens geweest was een Opstel gereed te maken over de *Volks Sagen* (*fabulae populares*), doch dat hij door eene buitenlandsche reis, waarop hij gedurende de gansche vacantie zijnen vader vergezeld had, verhinderd was geworden dit voornemen te volvoeren; weshalve hij zich bepaalde bij eene hartelijke dankbetuiging aan Curatoren, voor zijne bevordering en de eer, die hem toegestaan was; gelijk mede aan de Docenten, voor het onderwijs, dat hij gedurende zijn verblijf op het Gymnasium van hen genoten had.

Gelijke dankbetuiging spraken ook de beide andere leerlingen uit: Hoogvliet, nadat hij vooraf eene Latijnsche *oratiuncula* had voorgedragen over *M. Aurelius Antoninus, bijgenaamd Philosophus*; en de Sain, nadat hij in de Hollandsche taal: *De opkomst en de ontwikkeling van den Handel der Nederlanders, tot en met de oprigting der O. I. Compagnie* geschetst had.

Ten slotte wenschte de Rector de Leerlingen geluk met hunne bevordering en de door hen behaalde prijzen; en begroette ten laatste den Heer Mr. P. H. Berkhout als Secretaris van het Collegie van Curatoren, en den Heer Prof. Bake als Curator: die beide als zoodanig voor de eerste maal de Promotie bijwoonden.

Bij het Examen van Toelating tot het Stedelijk Gymnasium, gehouden op den 6den dezer, zijn *achttien* leerlingen aangenomen.

— Men verneemt met zekerheid dat er alle verwachting bestaat dat onze Schouwburg ook dit jaar wederom zal bespeeld worden, terwijl men zich vleijen mag dat dezelfde Heeren, welke zich ten vorigen jare zoo welwillend met het opzigt hebben willen belasten en die met een zoo gunstigen uitslag zijn bekroond geworden, zulks ook wederom op zich zullen nemen.

— De Mijdrechtsche droogmakerij, groot 900 bunders, is gekocht door A. Mijnlieff Fz., Steenbakker te Kortenoord, onder Nieuwerkerk aan den IJssel, voor ƒ 203,000.

— De Tentoonstelling te Arnhem, die Zondag is gesloten, is in het geheel door 71,243 personen bezocht.

— Den 2den is bij een hevig onweder de bliksem geslagen in den toren en kerk der Protestantsche gemeente te Engelen bij 's Hertogenbosch; de toren werd verbrijzeld, aan het orgel groote schade toegebragt en de Bijbel van den Predikstoel geslagen. Te Maastricht sloeg den 5den de bliksem in de St. Janskerk der Hervormden, juist toen Ds. Laatsman de namiddag-godsdienstoefening bestuurde. De bliksem is langs de klokken gegaan, heeft een zwaren eiken balk in tweeën gespleten, een aantal leijen en een paar groote stukken mergelsteen naar beneden geworpen.

— Uit de uittreksels uit de verslagen aangaande den toestand der onderscheiden provinciën over het jaar 1851, door de Gedeputeerde Staten aan de Staten hunner provincie in de gewone zomervergadering dezes jaars ingediend, en in de *Staats-Cour.* medegedeeld, ontleenen wij het volgende omtrent den Waterstaat:

Bijkans nergens hebben de werken tot afkeering van zee- of rivierwater groote schade geleden; aan de instandhouding en verbetering daarvan wordt alle zorg besteed; en vooral tot verbetering der bestaande en aanleg van nieuwe binnenlandsche waterwegen met kracht en aanvankelijk goeden uitslag gearbeid.

Uit Noordbrabant wordt nog zeer geklaagd over den staat der grootere en kleinere waterwegen in de provincie, vooral uit het oogpunt der waterlossing. De omstreken van 's Hertogenbosch zijn in de maand Januarij jl. weder overstroomd. De Maas vereischt in verscheiden opzigten verbetering. De rivier de Dieze, blijft voortdurend afnemen en verondiepen, ten gevolge vooral van de stoomvaart. De andere binnenrivieren zijn mede alle min of meer onderhevig aan aanslibbing.

In 1851 zijn echter reeds eenige verbeteringen aangebragt. Zoo is aan den mond der Dieze een werk ondernomen, om door meerdere stroomschuring de verondieping der Maas aldaar voor te komen. Tegen eene eenigzins verontrustende verdieping der rivier langs het hoofd van de Willemstad wordt een werk aangelegd; terwijl aldaar ook eene aanlegplaats voor de stoom- en andere vaartuigen wordt daargesteld.

Andere verbeteringen worden beraamd. Hieronder behoort voornamelijk het plan tot daarstelling eener betere uitwatering voor de provincie en inzonderheid voor de omstreken van 's Hertogenbosch. Er bestaan ontwerpen tot afdamming van het Volkenrak, de rivier de Eendragt en de Ooster-Schelde, die steeds aan opslibbing onderhevig zijn en wier digting eene belangrijke aanwinst van land zoude opleveren.

De verbetering der groote rivieren, in 1850 ondernomen, is in 1851 voortgezet. Bij de gehouden conferentie tusschen de inspecteurs van den waterstaat en de betrokken hoofdingenieurs, die in Januarij jl. te Utrecht heeft plaats gehad, zijn onderscheiden werken tot verbetering van de rivier de Maas ter sprake gebragt, waaromtrent de Hoofdingenieur van Gelderland en die van Noordbrabant weder in overleg zullen treden om de ontwerpen deswege aan het hooge bestuur op te zenden. Wij mogen ons dus vleijen, dat de heilzame verbetering van de rivieren, door het hooge bestuur met kracht doorgezet wordende, goede vruchten zal dragen.

Veel is in 1851 in Gelderland tot de instandhouding van bestaande werken op de rivieren of tot verbetering van onderscheiden riviervakken uitgevoerd. Door het polderbestuur van den Erlecom is tot behoud van den sterk door den stroom aangevallen wordende linker Waaloever eene bleeslaag gezonken, waarvan de kosten ƒ 20,000 hebben beloopen, en waarin het Rijk, uithoofde van het algemeen rivierbelang ƒ 10,000 heeft gedragen. De stroom blijft dezen oever sterk aanvallen, zoodat in den loop van dit jaar vermoedelijk nieuwe opofferingen zullen gevorderd worden.

Door het polderbestuur van de Over Betuwe is in 1851 een ontwerp ingezonden tot het achteruitleggen van den bandijk aan het Gentsche veer, waardoor de slechte Kommerdijk door een goeden dijk vervangen wordt, terwijl bij hoogen rivierstand daardoor tevens aan het afkomende water en ijs eene grootere ruimte wordt gegeven. Dit, ook voor het algemeen belang nuttige ontwerp, waarvoor het Rijk een subsidie van ƒ 10,000 heeft verleend, wordt thans uitgevoerd.

De kosten, door het Rijk in 1851 tot onderhoud en verbetering van de rivieren in Gelderland uitgegeven, bedragen als volgt: 1°. Op den Boven-Rhijn met inbegrip van den Ouden-Rhijn ƒ 12,545. 2°. Op de Waal ƒ 42,910. 3°. Op den Neder-Rhijn en de Lek ƒ 43000. 4°. Op den IJssel ƒ 21,085. 5°. Op de Maas ƒ 370, te zamen ƒ 119,910.

Het aanleggen eener nieuwe schuil- of vlugthaven op de rivier beneden Nijmegen, waarvoor het Rijk een subsidie van ƒ 40,000 heeft toegestaan, is twee malen vruchteloos in openbare aanbesteding gebragt. Te Bommel is een ontwerp tot het aanleggen eener nieuwe haven, te Elburg een ontwerp tot verbetering der haven, door het gemeentebestuur gevormd.

In de gesteldheid der rivieren in Zuidholland heeft in 1851 over het algemeen geene verandering van eenig belang plaats gehad. Er waren middelen ontworpen tot het wegnemen der ondiepten in de rivier de Merwede, den tot

betere afvoering van het boven-rivierwater, waartoe is voorgesteld het beteugelen van sommige takken, spranken of killen, liggende op den Biesbosch of het Bergsche Veld, en het daarentegen bewerken van een grooter afvoerend vermogen van de westkil, door het opruimen van eilanden, platen en andere in de kil bestaande belemmeringen. De uitvoering dezer ontwerpen, in 1850 aangevangen en in 1851 voortgezet, wordt dit jaar vervolgd.

De reeds bekende uitwerking der aangelegde werken heeft doen zien, dat het beginsel van verbetering in het algemeen aangenomen, gunstige gevolgen heeft opgeleverd, en de ondervinding heeft, zoo als men bij den aanvang verwachtte, geleerd, welke werken nog gevorderd worden om het beoogde doel te bereiken.

De toestand der zeeduinen van de grens van Noordholland tot aan de Maas, is in 1851 weinig of niet veranderd. Ten noorden van Scheveningen geven strand noch duinen eenige bekommering, maar ten zuiden van die plaats, waar de breede duinen eindigen, vermeerdert steeds het gevaar, en de wijze hoe daarin te voorzien, blijft steeds onbeslist ten gevolge der geschillen over het dragen der kosten. De toestand der polders Nieuwland en het Noordland blijft zorgelijk; de duinen die deze polders beschermen moesten, zijn over eene groote uitgestrektheid niet meer aanwezig; alles wat men door rijs- en stroobeplantingen had aangewonnen, is verloren, en bij eenigzins hooge vloeden stroomt het water vrijelijk op en over een open vak in deze duinen ter lengte van ongeveer 190 el, ter plaatse waar in 1845 de doorbraak is voorgevallen. Het water moet dan gekeerd worden door den slaperdijk voor het Nieuwland, zijnde een zanddijk die evenmin als de Noordlandsche bandijk met de beide dwarsdijken aan dien slaperdijk sluitende, kunnen gerekend worden tegen hooge zeevloeden bestand te zijn. Hoewel in Delfland de stroobeplantingen, die ook weder in den vorigen zomer aangelegd zijn om de kust te behouden, alle verloren zijn gegaan, is de gesteldheid der kust er over 't algemeen niet zoo veel verminderd als men bij den hevigen storm van den 4den en 5den Januarij jl. kon verwachten. Op de gevaarlijkste plaats achter Ockenburg heeft de zeewering op de meest geteisterde punten slechts 5 el verloren, en heeft zij nog eene kruinsbreedte van 25 tot 26 el, alwaar men in het jaar 1850 door overkruijing eene breedte van 30 el had verkregen.

De toestand der dijken en kaden tot keering van rivieren of binnenwateren in Zuidholland, wordt door de Gedep. Staten algemeen als voldoende aangemerkt. De stand van Rijnlands verkleinden boezem is in den afgeloopen winter, hoewel deze over het algemeen nat was, niet ongunstig geweest; de werking van het stoomgemaal te Spaarndam heeft daartoe veel bijgedragen; het tweede stoomgemaal, hetwelk achter de Halfwegsche sluizen wordt opgerigt ter vermeerdering der kunstmiddelen tot ontlasting van Rhijnlands boezem, nadert zijne voltooijing; de van die kunstmiddelen zoo ver verwijderde landen in het zuidelijkste deel van Rhijnland, lijden steeds door hoogen waterstand, en de vraag wat daartegen kan gedaan worden, is bij het Gouvernement nog aanhangig.

Tot droogmaking der veenplassen onder de ambachten Ommoorden, Bospolder en Kralingen is aan eene vereeniging van particulieren vergunning verleend. *(Vervolg hierna.)*

's GRAVENHAGE, 9 September.

Z. M. heeft den Hofmaarschalk Jhr. H. M. C. Clifford vergund de Ridderorde aan te nemen van den H. Stanislaus 2de klasse, hem door den Keizer van Rusland geschonken.

— Bij Koninklijk besluit is de Heer D. A. Buyn, laatst resident van Bantam, thans met verlof in Nederland, benoemd tot Ridder der Militaire Willem-Orde 4de klasse, en zulks ter belooning van de diensten, door hem bewezen bij de demping der onlusten in de gemelde residentie in de jaren 1845 en 1850.

— Z. M. heeft op verzoek eervol ontslagen als Burgemeester van Dokkum G. J. de Feyfer, en ingetrokken de benoeming van P. Ponjée en L. Peters tot Burgemeesters van Wanssum en Horn, en in hunne plaats benoemd C. Baron de Weichs de Wenne en J. M. Peters.

— Heden morgen is alhier uit Parijs aangekomen de Heer J. P. Baron van Aerssen Beijeren van Voshol, Secretaris van Legatie bij het Nederlandsch Gezantschap te Parijs. Onmiddellijk na zijne aankomst heeft hij zich naar het Ministerie van Buitenl. Zaken begeven.

— De korvet Sumatra, onder bevel van den Kapitein-Luitenant ter zee H. Wipf, zal, ter bescherming van den Nederlandschen handel, naar Australië vertrekken en, na eenigen tijd verblijf aldaar, de reis naar O.-Indië vervolgen.

— Het bouwen van eene vergaderzaal voor den Gemeenteraad alhier, op de binnenplaats van het raadhuis, is ll. Maandag aangenomen door den Mr.-Timmerman J. H. de Swart, alhier, voor de som van *f* 7,600.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 8 September.

In deze Zitting is ingekomen eene missive van den Heer van Meurs van Hulthorst, waarbij deze zijn ontslag neemt als lid der Kamer. De Kamer heeft, onder andere stukken, ontvangen de navolgende door de Tweede Kamer ingezonden wets-ontwerpen, als: een betreffende het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland; een tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz.; een tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel Eau des Carmes; een tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen; een betreffende den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken; een tot onteigening van perceelen van den weg langs de nieuwe haven te Groningen, en 29 wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zoo vele personen.

Na de trekking der afdeelingen voor de nieuwe ingegane maand hebben de leden zich in hunne sectiën vereenigd tot de keuze van hare Voorzitters en Ondervoorzitters.

ROTTERDAM, 7 September.

Heden morgen werd door schipper de Vos, van Lekkerkerk, onder meerder vee met zijne schuit alhier aangebragt eene koe, welke uit de schuit op de brug willende komen, die men op het Oude Hoofd had gelegd voor de lossing van het vee, zijn regterhoorn afstootte. Woedend vloog hij de brug over, het Oude Hoofd langs, de poort door en het Haringvliet op, alles voor zich uit doende vlugten of ter neder werpende wat hem in den weg trad, een arbeider bezig zijnde met een ligter te lossen, dit ziende maakte een strik, smeet die de koe om den kop, doch deze loopt op hem toe, velde hem op den grond en bragt hem verscheidene stooten toe, en zoo de strik niet goed was geweest, zoude hij zeker het slagtoffer van zijnen moed zijn geworden, daar nu door de inmiddels toegeschoten personen, de strik werd toegehaald en de koe aan een lantaarnpaal gesjord, waar hij eenigen tijd met rust werd gelaten en verder op een wagen geladen en naar een stal vervoerd, nadat het beest aan een slager voor *f* 30 was verkocht. ***(Hbl.)***

AMSTERDAM, 7 September.

Uit Sloterdijk wordt aan de *Amst. Courant* het volgende berigt: Gisteren avond, de klok 10 ure, klonk het akelig geroep van brand door ons dorp: op een afstand van naauwelijks vijf minuten van het dorp, aan de Oostzijde, stond als het ware in één oogenblik de boerehofstede, bewoond door den landman Hannis Klaasen, met zijn hooihuis en zomer-optrek, bewoond door een oud-zeekapitein, in volle vlam, welke door een stevigen Oosten-wind niet weinig werd aangewakkerd; ja zelfs zoo erg, dat de vuurvonken over het dorp heenvlogen. Van laatstgenoemden bewoner is het voornaamste zijner goederen gered; doch van bovengemelden landman is alles door de vlammen vernield, en is hij ter naauwernood met zijne vrouw en kinderen, welke reeds te bed lagen, het gevaar ontkomen. Deze ramp treft den braven landman te sterker, daar er niets van zijne goederen is verzekerd, en hij bovendien sedert eenige jaren door de veeziekte veel, ja zeer veel heeft geleden.

Men denkt dat dit onheil door het broeijen van het hooi is ontstaan; alles is tot den grond toe afgebrand. Geen honderde maar duizende van menschen uit Amsterdam stonden geschaard langs den Haarlemmerweg en vaart, om zulk een treffenden vuurgloed te aanschouwen.

— Van Deventer zijn hierheen gezonden van Maart tot Junij ll., 500 zoogenoemde korven met eijeren, die alleen aan vracht *f* 1000 aan het beurtveer van Deventer hebben opgeleverd.

— Uit Winschoten wordt aan het *Handelsbl.* gemeld, dat de Ontvanger B. voortvlugtig is en eene som van omstreeks *f* 1800 heeft medegenomen.

HAARLEM, 7 September.

Den 25sten dezer zal hier ter stede, in de zaal op het Prinsenhof, de zesde algemeene vergadering van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw gehouden worden. Te dier gelegenheid zal eene tentoonstelling van voorwerpen en voortbrengselen van landbouw plaats hebben. Na den afloop dezer tentoonstelling, op Woensdag 29 September, zal het Hoofdbestuur, bij genoegzame deelneming, eene verloting van vee, landbouwwerktuigen, deels uit Engeland afkomstig, houden. De prijs van elk lot is *f* 1.50. In de plaats van een getrokken werktuig, zal men desverkiezende de helft der inkoop-som van dat werktuig ontvangen.

Tot opluistering van dit feest zullen ook openbare vermakelijkheden gegeven worden, onder anderen eene harddraverij en een prachtig vuurwerk, waarvoor inteekeningslijsten aan de ingezetenen dezer stad worden aangeboden.

— Bij dezer dagen in den Gemeenteraad dezer stad ingediende begrooting voor de dienst van het jaar 1853, wordt voorgesteld, om de stedelijke belasting op het geslagt van schapen en varkens af te schaffen. Deze afschaffing zou op de raming van de opbrengst der stedelijke middelen eene vermindering teweegbrengen van *f* 15,000.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 6 September.

H. M. de Koningin is erfgenaam geworden van een zekeren Heer Neild, in Kent, die zijn vermogen van 4 millioenen Hollandsch of nog veel meer aan H. M. heeft vermaakt, met uitzondering van een paar legaten, elk van 100 £, aan de executeuren.

— De Raad van de Engelsche Koninklijke landbouwkundige maatschappij heeft eene premie van 1000 £ (*f* 12,000), benevens den gouden eerepenning uitgeloofd aan den ontdekker van eene bemesting, die in vruchtbaarmaking gelijk staat met de Peruaansche guano, en waarvan een onbepaalde voorraad geleverd kan worden aan de Engelsche pachters, tegen den prijs van 5 £ per ton.

— Het bestuur van het genootschap tot bestrijding der graanwet heeft een prijs van 250 £ voor de beste en van 50 £ voor de daaraan het naast komende verhandeling uitgeloofd: over de uitwerking van de intrekking der graanwet, en over den invloed der handelsvrijheid op de onderscheiden belangen van het vereenigd Koningrijk.

— De Zondagscholen alhier zijn sedert 1812 zoodanig toegenomen, dat men er tegenwoordig 681 vindt, waarin 13,220 onderwijzers, volgens Evangelische begrippen, onderwijs geven aan 138,831 kinderen. Over geheel het rijk schat men het getal onderwijzers op de Zondagsscholen op 200,000, en dat der kinderen op 2 millioen.

— De *Times* bewijst uit eene thans openbaar gemaakte officiele mededeeling aan het Parlement, dat Engelands jaarlijksche uitgave voor het krijgswezen in zijne overzeesche bezittingen, in 1850 meer dan 2 millioen £ heeft bedragen (ongerekend de kosten van den Kaffer-oorlog), terwijl het krijgswezen in de koloniën nog slechts gebrekkig aan de vereischten beantwoordt. De *Times* ziet in dit hooge bedrag, hoewel het in de laatste jaren reeds verminderd was, een blijk van de verkeerdheid van het bestaande koloniale stelsel.

— Donderdag ll. is alhier met eene luchtballon opgestegen de bekende luchtreiziger Poitevin, vergezeld van twee Italianen, welke, nadat de ballon van de aarde was losgelaten, uit de kar gestegen en afgeklommen zijn langs een daartoe aan de ballon hangenden toestel, welks uiteinde van vier strikken of lussen voorzien was. Met hunne voeten in deze lussen hangende, hebben de beide broeders, terwijl de ballon in het luchtruim al hooger en hooger oprees, allerhande ligchaams-bewegingen en kunstvertooningen gemaakt, ten aanschouwe van duizende menschen, die dit ijzingwekkende bedrijf met kille huivering gadesloegen. Na gedurende verscheidene minuten die vertooningen voortgezet te hebben, zijn zij, toen de ballon eene hoogte van 10,000 voeten boven de aarde bereikt had, langs den voormelden toestel weder in de kar geklommen. De ballon is daarop neergelaten en de luchtreizigers zijn behouden op de aarde teruggekomen.

— De noordwestzijde dezer stad wordt door aanhoudend bouwen zoo uitgebreid, dat binnen weinige jaren het dorp Willesden als een deel der stad zal kunnen aangemerkt worden.

— Twee leden van de Commissie voor den openbaren gezondheidstoestand zijn belast den gang der cholera na te gaan. Een hunner is reeds ten dien einde naar Maagdenburg vertrokken. Volgens de *Lincolnshire Chronicle* hebben zich reeds vele gevallen van cholera op een der eilanden in het kanaal voorgedaan, en bij eenigen merkte men de verschijnselen der Aziatische cholera op.

— Men telt thans 53 R. Kath. kloosters en 1500 nonnen in Engeland.

— In doorslag genomen blijkt het, dat van de honderd fortuinzoekers, die zich uit Engeland naar Californië begaven, 50 zich ten gronde gerigt, en 40 hun toestand niet verbeterd hebben, 5 een weinig vooruit zijn gegaan, 4 vrij voorspoedig waren en 1 zijn fortuin gemaakt heeft.

— In Augustus zijn alleen uit Liverpool 61 schepen met 21,907 landverhuizers naar Amerika en Australië vertrokken.

— In de bouwvallen van Ninivé zijn gave balken gevonden, die men bere kent, dat daar gelegen hebben van 700 jaren vóór de Christelijke tijdrekening.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 September.

Eergisteren is hier weder eene openbare vergadering gehouden van belanghebbenden bij het boekdrukkersbedrijf, ten einde zich openlijk tegen de onlangs aangegane overeenkomst met Frankrijk en de daarbij vastgestelde wering van den nadruk te verklaren. Er waren bijna 1500 drukkersknechten, letterzetters, boekbinders enz. vereenigd, doch maar enkele uitgevers, welke zich bepalen zullen tot eene petitie aan de Kamers, om het verdrag niet zonder eenige wijzigingen of eenige vergoeding voor de daardoor benadeelde belangen aan te nemen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 September.

De President zal den 14den naar het Zuiden des lands op reis gaan, en behalve de reeds vermelde steden, ook Bourges bezoeken, omdat de Departementsraad aldaar hem daarom zoo dringend heeft verzocht. De President zal op dien togt van zijn geheel militair huis vergezeld zijn.

— De algemeene Raad van het departement van de Vendée heeft 10,000 fr. toegestaan voor de oprigting van het ruitersstandbeeld van Keizer Napoleon. De Commissie uit den Gemeenteraad te Lyon heeft 60,000 fr. toegestaan voor de ontvangst van den President.

— Van Regeringswege is aan de Bisschoppen kennis gegeven dat van eenen op de begrooting van staatsuitgaven voor 1853 gebragten post gebruik zal worden gemaakt om 100 nieuwe bijkerken of kapellen op te rigten en aan 150 Kapelaans de rijkstoelage van 350 fr. te verleenen.

— De Generaal Epinasse, Adjudant van den President, heeft in de provinciën Algiers en Oran, den toestand van de verbannenen onderzocht, en aan den President te kennen gegeven, dat aan vele hunner zonder nadeel kwijtschelding van straf zal kunnen gegeven worden.

— Onlangs zond de beroemde kok Chevet alhier, een bij hem besteld diner voor Koningin Maria Christina over Nantes naar Spanje, waarvan het vervoer alleen tot Nantes, ongeveer 1,300 fr. kostte.

— De bekende Britsche philanthroop, Elihu Burritt, een der bestuurders van het te Londen gevestigde Vredesgenootschap, is hier aangekomen om onderscheiden adressen van vriendschapsbetuigingen over te brengen. Hij heeft eenige bijzonderheden betrekkelijk het doel zijner komst bekend gemaakt, waaruit men verneemt dat hij uit Londen een adres medebrengt met ruim 1500 naamteekeningen van zeer geachte ingezetenen dier stad, waaronder verscheiden Parlementsleden, als ook een adres uit Edimburg onderteekend door den Lord-Mayor, verscheiden raadsleden en regterlijke overheden en een groot aantal van de voornaamste inwoners. Te Glasgow is het adres door 1800 van de voornaamste en meest invloed hebbende burgers der stad onderteekend. Onder de onderteekenaren van het adres van Dublin staat de naam van den Lord-Mayor bovenaan. Meer dan 40 andere groote steden van Groot-Britannie hebben aan de groote steden van Frankrijk adressen van vriendschap gerigt, die door een groot aantal personen, al de standen en beroepen der maatschappij vertegenwoordigende, onderteekend zijn. Het doel van al deze adressen is te protesteren tegen de volkshaat kweekende taal van een gedeelte der dagbladpers in de beide landen, en den band van vriendschap en goede nabuurschap naauwer toe te halen.

— Zoo als men weet, levert de 600 ellen diepe Artesische put van Grenelle gedurende het geheele jaar een overvloedigen voorraad van warm water. Thans bestaat het plan om eene maatschappij te vormen, met het doel om partij te trekken van het warme water, dat men aldus kan verkrijgen. Deze maatschappij wil in de 48 wijken van Parijs 48 Artesische putten doen boren, elke 1000 ellen diep en van het hierdoor te verkrijgen warme water, wil men warme baden tot stand brengen, openbare waschhuizen oprigten (4 in elke wijk), warm water voor de huishouding verschaffen en eindelijk het water doen dienen tot verwarming der huizen, zoo als dit reeds in het paleis Luxemburg plaats heeft.

ITALIE.

ROME, 2 September.

Op last van den Paus is een gedeelte van het gesticht, bestemd voor personen, welke tot de R. K. eerdienst zouden overgegaan, aan de Piazza Scossi Cavalli, bepaaldelijk ingerigt geworden voor de huisvesting van geestelijken, welke, behoord hebbende tot de Anglikaansche kerk, zich tot dergelijken overgang bewogen hebben gevonden, en daardoor voor het oogenblik van middelen van onderhoud zijn verstoken geworden. Dergelijke personen zullen niet alleen in genoemd gesticht worden opgenomen, maar ook verpleegd en onderhouden, waarvan de kosten deels door den Paus, uit eigene middelen, deels door daartoe ingestelde Vereenigingen zullen worden gedragen. Zoo gemeld wordt zijn tot dusverre 13 personen in dit gesticht geplaatst. — Verder wordt gemeld, dat, op bevel des Pauzen, in dat gedeelte der hoofdstad, 't welk aan de overzijde van den Tiber gelegen is, eene inrigting voor de huisvesting en verbetering van ligtvaardige vrouwen en meisjes is geopend, en dat dit gesticht dezer dagen met 600 dergelijke personen is bevolkt geworden.

— De Sardinische Gezant Sambuy heeft deze stad verlaten ter zake van het schrijven van den Staatssecretaris Kardinaal Antonelli, waarin de Aartsbisschop van Chambery, wegens zijne vijandige houding tegen de wet op de burgerlijke huwelijksvoltrekking, geprezen wordt. De onderhandelingen tusschen Rome en Piemont schijnen geheel afgebroken te zijn.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 5 September.

Bij gelegenheid dat Z. M. eergisteren de militaire manoeuvren bestuurde, is hij van zijn paard gestort, doch heeft zich niet merkelijk bezeerd.

— De Bijbel-depôts der Zendeling- en Bijbelgenootschappen worden door de policie in beslag genomen, geregtelijk verzegeld en over de grenzen gezonden. Binnen weinige dagen zijn te Breslau op die wijze meer dan 1000 centenaars Bijbels aangekomen.

— De *Gazette Universelle Allemande* meldt dat de policie in Oostenrijksch Silezie last heeft ontvangen om een waakzaam oog te houden op het invoeren van eene bijzondere soort van zakdoeken, die, bij het wasschen, hunne kleur verliezen, en dan oproerige proclamatiën vertoonen.

TURKYE.

Het ontwerp eener groote spoorweglijn van Belgrado over Nisib, Sophia, Philippopolis, Adrianopel, Constantinopel en door de Aziatische provinciën, in de rigting van Bombay, is bij de Porte door eene Engelsche maatschappij ingediend, welke de kosten van aanbouw, op 15,000,000 £ berekend, voor hare rekening neemt. De Heer Thompson, die aan het hoofd der onderneming staat, en vele andere ingenieurs, die het plan ontworpen hebben, bevinden zich te Constantinopel, om het besluit der Porte ten deze af te wachten.

— Er zal een spoorweg tusschen Alexandrië en Caïro gelegd worden, die binnen 3 jaren gereed moet zijn.

VEREENIGDE STATEN.

Uit de laatste volkstelling in de Ver. Staten, van het jaar 1850, is gebleken, dat deze in de verschillende staten destijds bedroeg als volgt:

Staten.	Zielen.	Staten.	Zielen.
Maine	583,169	Virginia	949,133
New-Hampshire	317,976	Noord-Carolina	580,491
Vermont	314,120	Zuid-Carolina	283,523
Massachusetts	994,499	Georgia	524,318
Rhode Island	147,544	Alabama	428,779
Connecticut	370,791	Mississippi	296,657
New-York	3,097,394	Louisiana	272,953
Pennsylvanie	2,311,786	Tennessee	763,164
Ohio	1,980,408	Kentucky	771,424
Indiana	988,416	Missouri	494,621
Illinois	861,470	Arkansas	162,657
Michigan	397,654	Florida	48,092
Wisconsin	305,191	Texas	154,431
Iowa	192,214	District Columbia	48,000
Californië	92,597	Minnesota	6,077
New-Jersey	489,390	New-Mexico	61,547
Delaware	89,290	Oregon	13,293
Maryland	492,666	Utah	11,354

Van deze bevolking zijn 19,557,271 blanken, 429,710 vrije kleurlingen en 3,204,093 slaven, totaal 23,191,074 zielen.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 3 tot en met den 8 September 1852.

BEVALLEN: C. Mieremet, geb. Bey, Z. — J. Kasteele, geb. van Eyk, D. — C. van Putten, geb. Groeneschey, Z. — M. Verhoog, geb. Wallaart, D., levenl. — J. H. van Dockum, geb. Couvee, D. — J. C. Wasserman, geb. Wijting, Z. — W. M. Coblensway, geb. Hoks, D. — F. Vinkesteyn, geb. Trel, D. — G. Ouwerkerk, geb. Hannaart, Z. — J. J. Ponsen, Z. — A. M. Randoe, geb. de Meere, Z. — R. Goudsmit, geb. Vos, Z. — H. Blommendaal, geb. Uurbanus, Z. — M. Langezaal, geb. Kling, D. — D. van den Broek, geb. Veenstra. D. — J. C. van der Wijngaard, geb. Schreuder, D. — S. Wingenfeld, Z. — M. J. Wassen, geb. Tomas, Z. — F. de Gaay Fortman, geb. Koster, D. — T. Somerwil, geb. Langerveld, Z. — E. van Ettinger, geb. van Hees, D. — A. H. Creyghton, geb. Sloots, D. — A. Jongeneel, geb. Pufkus. Z. — M. Aarsier. geb. Hakkaart, Z. — M. Rijken, geb. de Haas, D. — J. C. Marijt, geb. Ingenegen, D. — J. C. Tavier, geb. van der Heide, Z. — E. C. de Bink, geb. Verbrugge, Z. — E. Spaanderman, geb. Brokkaar, D.

GEHUWD: J. J. de Wolf, Jm. en J. van Heiningen, Jd. — W. Koolen, Jm. en C. Vinkesteyn, Jd. — J. van Duuren, Wed^r. en M. Kleyn, Jd. — L. Eswilder, Jm. en R. van Eyk, Jd. — J. F. Pegt, Jm. en M. J. Overdijk, Jd.

OVERLEDEN: E. Verhoeven, D., 4 m. — L. F. F. Jansen, D., 7 m. — H. Dionet, D., 1 d. — M. E. van Lis, D., 20 m. — A. Cornelisse, Z., 4 m. — J. Klikee, 77 j. — M. Ootmar, geb. Bucker, 37 j. — C. Wildenberg, geb. Wijne, 65 j. — M. J. Wassen, geb. Tomas, 41 j. — D. Platteel, Z., 4 m. — P. van den Berg, geb. Ligtvoet, 39 j. — E. M. Brakel, D., 3 m. — A. Rustman, geb. van Walsteyn, 62 j.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de Patentpligtige Ingezetenen binnen deze Gemeente, dat tot de afgifte der ingevulde Patentbladen over het Dienstjaar 1852 en 1853 *voor alle de Wijken*, als nog dagelijks van des voormiddags *tien* tot des namiddags ten *één* ure, ter Secretarie dezer Gemeente zal worden gevaceerd, en wel tot en met den 18^den September aanstaande; zullende na het verstrijken van dien tijd de onafgehaalde Patentbladen aan de Deurwaarders der Directe Belastingen ter bezorging worden afgegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 4 September 1852. VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Dadelijk na het ontvangen van het berigt, dat de Weleerw. zeer Gel. Heer G. P. Kits van Heyningen, Predikant te Rijsoord, voor het beroep naar Oudewater bedankt had, is zijn Weleerw. door den Breeden Kerkeraad dier gemeente, met eenparigheid van stemmen, ten tweeden male tot Herder en Leeraar beroepen.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 8 September.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	2 1/2 pCt.	64 1/2	64 5/8	64 5/8
Dito Certificaten	3	77 1/2	77 9/16	77 9/16
Dito dito	4	96 3/8	96 1/2	96 1/2
Amortisatie Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handelmaatschappij	4 1/2	125	—	—
O. I. Leening	4	96 3/8	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4 1/2	101 3/4	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	72 5/8	72 11/16	72 11/16
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	109	109 1/8	109
Dito dito 1828 en 1829	5	107 7/8	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	96 3/4	96 7/8	—
Dito 1840	4	91 5/8	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	91 1/8	91 3/16	—
Dito dito Nieuwe	4	90 15/16	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	72 3/4	—	—
POLEN, Obligatiën	4	86 1/8	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250 f	—	—	—
Dito dito 1835	500	160	—	—
SPANJE, Obligatiën à	1 pCt.	23 1/8	23 1/4	23 1/4
Dito Obligatiën	3	49 3/16	49 7/8	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	45	45 1/16	—
Bewijzen Coupons		2 15/16	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	85 1/4	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	77 1/8	77 1/4	—
Dito Nieuwe	5	90 1/2	90 5/8	90 9/16
Dito 1847	2 1/2	40 3/16	40 1/4	—
BELGIE, Banc.	2 1/2	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2 1/2	52 7/8	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	100 1/2	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	43 1/2	43 3/4	43 5/8
Dito dito	4	39 15/16	40	39 15/16
VENEZUELA	3 1/2	43	—	—
MEXICO	5	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		4 1/2	—	—

Grieken 5 7/8 5 15/16.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 100 5/8.

Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pCt. Prolongatie 2 1/2 pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.85 à 95.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.